

Martin Polák:

Urgentní příjem. Nejčastější znaky, příznaky a nemoci na oddělení akutního příjmu

Praha: Mladá fronta, 2014, Edice postgraduální medicíny, 646 stran. První vydání, formát 120×185 mm, vázaný výtisk bez přebalu, barevný. ISBN 978-80-204-3208-7. Cena 520 Kč.

Některé lékařské knihy se zabývají problematikou celého jednoho oboru nebo jeho užší specializací, jiné jsou interdisciplinární či se věnují jen určitým chorobám nebo přesně definovaným činnostem. Tato kniha nepatří do žádné z takto definovaných skupin: týká se totiž problematiky/činnosti *jednoho úseku interního oddělení nemocnice* (není uvedeno v nadpisu). Tím sice asi 20 % nemocných prochází, zde začíná jak diagnostika, tak léčba jejich zpravidla náhle začínajícího onemocnění, ale nebudou zde ani definitivně léčení, ani hospitalizováni. Pracují zde lékaři s atestací z vnitřního lékařství, protože specializace typu *emergency medicine* u nás není.

Referovaná kniha se zabývá problematikou, se kterou se lékaři pracující na oddělení „emergency“ nebo na příjmovém oddělení interní medicíny nejčastěji setkávají.

Obsah knihy tvoří devět částí: I. *Obecná část* (30 s.), II. *Nejčastější znaky a příznaky A–Z* (50 s.), III. *Nejčastější nemoci a nozologické jednotky A–Z* (84 s.), IV. *Poruchy acidobazické rovnováhy a vnitřního prostředí* (63 s.), V. *Otravy na urgentním příjmu* (54 s.), VI. *Psychiatrická a agresivní pacient na urgentním příjmu* (20 s.), VII. *Vybrané diagnostické a léčebné metody používané na urgentním příjmu* (50 s.), VIII. *Speciální témata* (17 s.). Devátou kapitolou jsou *Přílohy* (44 s.). Knihu zakončují: *Doporučená literatura a webové odkazy* (6 s.) a *Seznam použitých zkratk* (6 s.). Rejstřík jsem bohužel nenalezl (častý defekt medicínských knih nakladatelství Mladá fronta).

Knihou integruje dva přístupy: syntetický, tj. postup od jednotlivých příznaků/znaků k diagnóze, a přístup analytický, kdy se postupuje od popisu nozologické jednotky k jednotlivostem. Text zachovává pevnou vnitřní strukturu po linii: definice–klasifikace–příčiny–co pacienta ohrožuje na životě nebo trvalými následky–klinický obraz–diagnostika–diferenciální diagnostika–iniciální opatření na urgentním příjmu–kritéria pro přijetí pacienta k hospitalizaci–kritéria pro propuštění pacienta do ambulantní péče. Na konci textu některých hesel je odstavec *Varovné příznaky*, vtištěný červeně a označený červeným

praporkem („red flags“ anglických učebnic). Abecední řazení hesel v částech I–III zrychluje orientaci při jejich hledání, zpravidla v časové tísní. Chvályhodné je zařazení kapitol: např. Třídění nemocných, Zásady transportu v rámci nemocnice, Dokumentace na urgentním příjmu, Algoritmus kardiopulmonální resuscitace ad. U každé choroby/stavu je uvedena klasifikace MKN-10. Text je doprovázen 70 přehlednými tabulkami a 12 elektrokardiogramy. Ně kterým pasáží by prospělo zařazení algoritmů.

Orientace v knize je snadná. Text je sice psán úspornou formou, ale dobrou češtinou, lech se čte a bude se i dobře pamatovat. Někdy vychází z principů medicíny založené na důkazech (EBM) a respektuje doporučení (guidelines) odborných společností. Má výhodu „textu jednoho autora“ – jeden přístup–jeden názor–žádné protiřečení tak, jak se u polyautorských knih někdy objevuje. Nevýhodou je ovšem delší doba, kterou potřebuje jediný autor k napsání celé knihy, a riziko, že nemusí být dostatečně zdůrazněny některé nebo uvedeny novější poznatky.

Výhodou knihy je její velikost: většinou se vejde do kapsy lékařského pláště, a tak není problém „kam s ní“, když má lékař službu na příjmové ambulanci nebo je volán na konsilium.

Komu knihu doporučit?

Knihou je určena především mladým/začínajícím lékařům pracujícím na úseku urgentního příjmu interního oddělení všech typů nemocnic, lékařům pracujícím v rychlé zdravotnické službě i LSPP. Ale mohou z ní profitovat i nemocniční lékaři se společným příjmem na interně nemocných (SPIN) nebo tam, kde oddělení urgentního příjmu konstituováno není. Samozřejmě je i vhodným studijním materiálem před atestacemi jak z vnitřního lékařství, tak z většiny interních specializací.

Prof. MUDr. Jan Petrášek, DrSc.,
III. interní klinika, 1. lékařská fakulta Univerzity Karlovy
a Všeobecná fakultní nemocnice, Praha,
e-mail: jan.petrasek@lf1.cuni.cz, petrasek@vfn.cz